

Súčasný stav politiky Open Access v krajinách V4 – versus Slovinsko

Hlavnou témou článku sú riešenia otvoreného prístupu na národnej úrovni, v porovnaní k výsledkom výskumu financovaného z verejných prostriedkov v piatich európskych krajinách, ktorých politicko-historický vývoj je veľmi podobný. Napredovanie národnej politiky Open Access (OA) v krajinách Vyšehradskej skupiny (V4), kde sa spolupráca v rôznych oblastiach úspešne rozvíja už viac ako 20 rokov a Slovinska, krajiny ktorá pomerne skoro legislatívne a strategicky podchytila riešenie problematiky otvoreného prístupu k informáciám na národnej úrovni. Článok prináša informácie o ekonomických podmienkach vo vzťahu k výdavkom na výskum a vývoj, možnostiach publikovania výsledkov výskumu a vývoja, inštitucionálne zázemie implementácie OA politiky, stav legislatívy, prijaté stratégie a akčné plány pri implementácii OA politiky, ako aj verejnú dostupnosť informácií k tejto téme v danej krajine a pripojenie sa jednotlivých krajín k iniciatíve pre otvorené vládnutie.

Východiská...

Predsedajúca krajina Európskej únie má jednu výhodu a tou je, že v priebehu 6 mesiacov môže preferovať určitú aktuálnu politickú tému ako svoju prioritu. Pre Holandsko, ktoré sa stalo predsedajúcou krajinou 1. januára 2016 touto prioritou sa stala politika Open Access (OA) otvorený prístup k vedeckým informáciám. Ako riešia problematiku OA na národnej úrovni krajiny V4 a jej postupné systematické riešenie v Slovinsku a prečo v Slovinsku, je hlavná téma článku.

Cieľom politiky otvoreného prístupu je optimalizovať vplyv vedeckého výskumu financovaného z verejných zdrojov na európskej úrovni ako prostredníctvom 7. rámcového programu, tak aj v jeho pokračovaní v programe Horizont 2020. Na úrovni členských štátov, možno konštatovať, že OA má zásadný význam pre schopnosť Európy zvýšiť svoju ekonomickú výkonnosť a zlepšiť schopnosť uplatniť sa na „trhu vedomostí“. Prostredníctvom otvoreného prístupu výsledky výskumu financovaného z verejných prostriedkov môžu teda byť šírené rýchlejšie, v prospech výskumníkov, inovatívneho priemyslu a občanov. Otvorený prístup môže tiež zvýšiť viditeľnosť európskeho výskumu a zabezpečiť prístup k najnovším výsledkom výskumu pre budúce využitie¹.

Prvé iniciatívy v oblasti otvoreného prístupu k výsledkom výskumu financovaného z verejných prostriedkov spadajú do začiatku 21. storočia. „**Budapest Open Access Initiative**“ z roku 2002 definuje otvorený prístup ako „volnú dostupnosť na verejnom internete dovoľujúcu ktorémukoľvek používateľovi čítať, sťahovať, kopírovať, distribuovať, tlačiť, vyhľadávať alebo vytvárať odkazy na plné texty článkov, indexovať texty, vkladať ich ako dáta do softvéru alebo ich používať na akýkoľvek zákonný účel bez finančných, právnych alebo technických bariér okrem tých, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou prístupu k internetu“.

Budapešťianska iniciatíva vymedzila základné princípy a postupy pri presadzovaní otvoreného prístupu k vedeckým informáciám a navrhla dva spôsoby realizácie OA: (1) tvorbu otvorených archívov recenzovaných článkov (tzv. self-archiving), (2) publikovanie v časopisoch s otvoreným prístupom (open access journals²).

V súčasnej dobe sú definované dve formy publikovania:

Gold – zlatá cesta OA – publikovanie v otvorených časopisoch – prístup k publikovaným prácam poskytujú **vydavateľia – sprístupnenie okamžite**.

Green – zelená cesta OA – autoarchivácia v otvorených repozitároch (národné, predmetové, inštitucionálne) – prístup k publikovaným prácam poskytujú **autori – môže byť embargo 6/12 mesiacov**.

Pokyny pre otvorený prístup k publikáciám a údajom z výskumu v programe Horizont 2020 boli prijaté v decembri 2013, kedy Európska komisia odporučila európskym krajinám rozvíjať svoje národné otvorené politiky prístupu na základe rovnakých princípov, preto väčšina intenzívnych aktivít začala práve v rokoch 2013 a vyššie.

Smerovanie...

Dvojdňový summit v Bruseli koncom mája 2016 priniesol jednak zhodu všetkých členských štátov s myšlienkou otvoreného prístupu k vedeckým informáciám a zároveň si stanovil za cieľ, zrealizovať ju do roku 2020³. Veľkým podporovateľom ambiciózneho myšlienky Open Access je Carlos Moedas európsky komisár pre vedu, výskum a inovácie⁴. Po viac ako desiatich rokoch jej zrodu sú tak na jednej strane, napĺňania tejto ambície, sympatie kľúčových osobností k iniciatíve OA a zhoda všetkých členských štátov pri jej napĺňaní. Na druhej strane však treba konštatovať, že je to veľmi tvrdý oriešok.

Kritéria pre poskytnutie najnovších informácií a porovnanie ich súčasného vývoja v napredovaní národných politik OA krajín V4 a Slovinska boli nastavené na základe faktov postupne získaných pri spracovávaní článku. Vzhľadom na objektívnosť pred-

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/open-access-scientific-information>

² <http://www.soros.org/openaccess>

³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9526-2016-INIT/en/pdf>

⁴ <http://www.sciencemag.org/news/2016/04/eu-urged-free-all-scientific-papers-2020>

kladaných informácií sú jednotlivé kritéria spracované tak, ako to bolo uvedené v oficiálnych dokumentoch, resp. ako si to vo svojich odpočtoch prezentovali krajiny v dokumentoch pre Európsku komisiu. Pre podrobnejší pohľad na problematiku v jednotlivých krajinách sú všetky linky na pôvodné dokumenty, z ktorých boli informácie čerpané, k dispozícii. Na základe prieskumu internetových zdrojov, kde sú odpočty plnenia cieľov národnej politiky Open Access (OA) pre Európsku komisiu uvedené, možno konštatovať, že nie všetky krajiny tento fenomén súčasnej doby, otvorený prístup k informáciám, hodnotia z rovnakého uhla pohľadu a odpočty majú rozdielny obsah aj hĺbku poskytovaných informácií.

V prvom rade sa treba na proces zavádzania OA politik v jednotlivých krajinách pozrieť v súvislosti s určitými faktami a číslami, ktoré majú celkovo vplyv na smerovanie danej krajiny v oblasti vedy a výskumu. S nimi úzko súvisia aj prijaté opatrenia v prístupe k informáciám získaným vo vedeckom procese.

Porovnanie...

Porovnanie sa týka ekonomických podmienok vo vzťahu k výdavkom na výskum a vývoj, možnosti publikovania výsledkov výskumu a vývoja, inštitucionálneho zázemia implementácie OA politiky, stavu legislatívy, prijatých stratégií a akčných plánov pri implementácii OA politiky, pripojenia sa k iniciatíve pre otvorené vládnutie, verejnej dostupnosti informácií k tejto téme, kde ktoré krajiny sa nachádzajú v jej riešení.

- **ekonomika** – počet obyvateľov a hrubé domáce výdavky na výskum a vývoj (% podiel z HDP) v krajinách V4 a Slovinska za posledné 3 roky,
- **možnosti publikovania výsledkov vedy a výskumu** – aktuálny stav repozitárov a Open Access časopisov krajín V4 a Slovinska,
- **inštitucionálne zázemie** – hlavní aktéri OA politiky a ich systémy v jednotlivých krajinách V4 a Slovinska (v anglickom jazyku),
- **legislatívne opatrenia** – zákony o otvorenom publikovaní – v akom stave sú ich prijatia v jednotlivých krajinách v súčasnosti,
- **stratégie** – strategické smerovanie, súčasný stav,
- **navrhované riešenia a vyhodnotenie** – akčné plány alebo ich vyhodnotenia – priamo alebo ako súčasť iných materiálov, iniciatíva pre otvorené vládnutie (Open Government Partnership (OGP))
- **informovanosť** – weby – samostatné alebo informácie na blogoch OpenAIRE,
- **PASTEUR4OA** – prezentácie Budapešť 2015 – prezentácie o aktuálnom stave OA v krajinách V4 a Slovinska (Česko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko).

Riešenia národných politik OA v krajinách V4 a Slovinska...

- **Počet obyvateľov a hrubé domáce výdavky na výskum a vývoj (% podiel z HDP) v krajinách V4 a Slovinska za posledné 3 roky s výhľadom do budúcnosti.** Čísla, ktoré v súvislosti s OA nie sú určujúce, ale je zaujímavé už v úvode sa s nimi oboznámiť. Z prevzatých oficiálne publikovaných údajov vyplýva, že Slovinsko v porovnaní s krajinami V4 má výrazne lepšie finančné podmienky na celkový rozvoj vedy a výskumu.

Počet obyvateľov a a percentuálny podiel z HDP na výskum a vývoj v krajinách V4 a Slovinska (% podiel z HDP) za posledné 3 roky					
Krajina/Obdobie	počet obyvateľov	2012	2013	2014	Cieľ
	v miliónoch	% podiel z HDP	% podiel z HDP	% podiel z HDP	% podiel z HDP
Slovensko	5,4	0.81	0.83	0.89	1.2
Maďarsko	10,06	1.27	1.4	1.37	1.8
Poľsko	38,5	0.88	0.87	0.94	1.7
Česká republika	10,2	1.79	1.91	2 ^p	1 ^d
Slovinsko	2,06	2.58	2.6	2.39	3

p=predbežné dáta d=definície sa líšia

Tabuľka č. 1⁵

⁵ http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=t2020_20

- **Aktuálne repozitáre krajín a Open Access časopisy V4 a Slovinska**, tieto čísla sú zaujímavou informáciou vo vzťahu k deklaroványm formám publikovania OA.

Počet repozitárov a OA časopisov na oficiálnych stránkach OpenDOAR, ROARMAP, DOAJ				
Krajina	OpenDOAR		DOAJ	
	2012	2016	2012	2016
Slovensko	0	0	38	51
Maďarsko	29	35	32	42
Poľsko	87	87	247	404
Česká republika	11	15	88	105
Slovinsko	6	10	38	59

Tabuľka č. 2⁶

- **Hlavní aktéři OA politiky a ich systémy**, tak ako to bolo uvedené v oficiálnom dokumente Európskej komisie, sú prehľadom, do akej miery ide o centralizáciu alebo decentralizáciu riešenia tejto politiky v danej krajine, zapojenie jednotlivých štátnych orgánov, ako sú ministerstvá, inštitúcie s centrálnym pôsobením, ako aj jednotlivé univerzity, resp. združenia pôsobiace v tejto oblasti.

Česká republika

Czech Ministry of Education, Youth and Sport, <http://www.msmt.cz/research-and-development-1?lang=2>
 Deputy Prime Minister for the Science, Research and Innovation, (and his department) at the Office of Government, <http://www.vlada.cz/en/clenove-vlady/pavel-belobradek-115422/>
 Research, Development and Innovation Council, advisory body to Czech government, <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=630>
 Technology Centre AS CR, <http://www.tc.cz/en>
 Czech Academy of Sciences (CAS), <http://www.cas.cz/index.html>
 Association of Libraries of Czech Universities (AKVS) — (LERU and IFLA member), <http://www.akvs.cz/en/>
 Technical University of Ostrava, <https://www.vsb.cz/en>

Maďarsko

National Research, Development and Innovation Office (NKFIH), previously National Innovation Office (NIH) — <http://nkfi.gov.hu/english>
 Hungarian Academy of Sciences (MTA) — <http://mta.hu/english/>
 Hungarian Scientific Research Fund (OTKA) — <http://www.otka.hu/en/>
 Hungarian Scientific Bibliography Project (MTMT) — <https://www.mtmt.hu/>
 National Technical Information Centre and Library (BME OMIKK — BME Archives, <http://www.omikk.bme.hu/en/magunkrol.html> of the Budapest University of Technology and Economics
 University of Debrecen
 University of Corvinus

Poľsko

Ministry of Science and Higher Education (MNiSW), <http://www.nauka.gov.pl/en/polish-science-news/the-teaming-for-excellence-conference-in-warsaw.html>
 National Science Centre (NCN), <https://www.ncn.gov.pl/?language=en>
 National Centre for Research and Development (NCBiR), <http://www.ncbir.pl/en/>
 Interdisciplinary Centre for Mathematical and Computational Modelling, University of Warsaw (ICM UW), <http://www.icm.edu.pl/web/guest/home>
 Centre for Open Science (CEON), http://ceon.pl/en/research_run_by_ICM_UW
 Poznan Supercomputing and Networking Centre (PSNC), <http://www.man.poznan.pl/online/en/>
 Digital Libraries Federation — Managed by PSNC, <http://fbc.pionier.net.pl/owoc?action=ChangeLanguageAction&language=en>
 Polish Scholarly Bibliography database system (PBN), <https://pbn.nauka.gov.pl/>
 OCEAN — Big and Open Data Centre, <http://ocean.icm.edu.pl/en/>

⁶ http://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/openaccess/npr_report.pdf, <http://www.opendoar.org/>,

Slovensko

Ministry of Education, Science, Research and Sport (Section Science and Technology), <https://www.minedu.sk/about-the-ministry/>

Ministry of Culture (responsible for Slovak Author's Law), <http://old.culture.gov.sk/en/ministry>

Slovak Scientific and Technical Information Centre (SSTIC), http://www.cvtisr.sk/en.html?page_id=58;

http://www.cvtisr.sk/en/support-of-science/open-access.html?page_id=5077

<http://www.infolib.sk/sk/trendy-oblastiach/eiz/open-access/>

- Slovak Current Research Information System (**SK CRIS**), http://www.cvtisr.sk/en/support-of-science/sk-cris.html?page_id=822
- Central Registry of Publication Activity (**CREPC**), <http://cms.crepc.sk/>
- Central Bibliographic Database of Slovak Electronic Information Resources for R and D and Portal Solution (**Sci-DAP**), <http://scidap.cvtisr.sk/?fn=main&lang=eng>,
- Central Registry of Theses and Dissertations (**CRZP**), <http://www.crzp.sk/>

Slovak Academy of Sciences (SAS), <https://www.sav.sk/?lang=en>

Slovak ISSN National Agency (at the University Library of Bratislava), <http://www.ulib.sk/english/issn-national-agency/>

Slovinsko

Ministry of Education, Science and Sport (MIZŠ), <http://www.mizs.gov.si/en/>

University of Ljubljana (UL), <http://www.uni-lj.si>

National and University Library (NUK), http://www.culture.si/en/National_and_University_Library

Digital Library of Slovenia (dLib.si), <http://www.dlib.si/v2/Default.aspx?&language=eng>

Institute of Information Science (IZUM), <http://www.izum.si/default-en.htm>

Slovenian Research Agency, <https://www.arrs.gov.si/en/novo.asp>

Slovenian universities (DKUM/Maribor, RUL/Ljubljana, RUP/Primorska, RUNG/Nova Gorica) Josef Stefan Institute,

<http://www.ijs.si/ijsw/JSI>

Zoznam aktérov v jednotlivých krajinách bol oficiálne publikovaný v správe Európskej komisie. **Access to and Preservation of Scientific Information in Europe. Report on the implementation of Commission Recommendation C(2012) 4890⁷**. Informácie sú uvedené v jazyku dokumentu.

- **Zákony o otvorenom publikovaní – v akom stave je ich prijatie v jednotlivých krajinách v súčasnosti, legislatívne opatrenia v otvorenom prístupe k vedeckým informáciám.** Tu možno len konštatovať, že pokus o riešenie legislatívy v tejto oblasti na národnej úrovni je pomerne zložitý proces, nakoľko znovupoužitie akýchkoľvek informácií sa dotýka aj autorských zákonov, ktoré vždy odrážajú špecifiká danej krajiny a sú im prispôbené. Požiadavka Európskej komisie, aby riešenia OA v legislatíve jednotlivých krajín boli zosúladené s jej požiadavkami pred ich zavedením do národnej legislatívy je nepochybne pomerne zložitý proces, stále prebiehajúci a neukončený, jednak na úrovni danej krajiny, ako aj na úrovni Európskej komisie.

V **Českej republike** v správe z roku 2012 – 2013 sa uvádza, že určité iniciatívy v tejto súvislosti začali už v roku 1999 – 2000, ale až v roku 2012 bola za týmto účelom ustanovená pracovná skupina. Zákon z roku 1999 o voľnom prístupe k informáciám, ktorý od roku 2000 prešiel viacerými zmenami, nespĺňa všetky kritéria otvoreného prístupu k vedeckým informáciám⁸.

V **Poľsku** v roku 2011 bol predložený návrh zákona **Act on Open Public Resources**, ktorý definoval, že ľubovoľný výstup financovaný z verejných zdrojov (či už vedecký alebo nie) by sa mal sprístupniť na internete, posledná verzia návrhu nového zákona je z roku 2013⁹.

Maďarsko – **Nariadenie vlády č. 33 z marca 2007** splnomocňuje k otvorenému prístupu k uloženým doktorským dizertačným prácam. Legislatívne zmeny v súvislosti s povinnou registráciou publikácií boli deklarované na rok 2015, zatiaľ nie sú k dispozícii oficiálne informácie o ďalšom postupe.

Slovensko prijalo **Zákon č. 172/2005 o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja**¹⁰, ktorý sa týkal podpory výskumu a vývoja, nie je však tam špeciálne deklarovaný otvorený prístup k informáciám. Ten sa uplatňuje v Centrálnom registri záverečných a dizertačných prác z podnetu ministerstva školstva, na základe ktorého CVTI SR udržiava všetky doktorské a dizertačné práce, ktoré boli podané po 1. septembri 2011. Tieto práce sú verejne prístupné (v plnom znení) v súlade s požiadavkami zákona o vysokých školách. Rovnako udržiava antiplagiátorský systém – všetky kvalifikačné práce sú v porovnaní s inými prácami v registri a s vybranými internetovými zdrojmi, čím sa kontroluje ich originalita, prístup k plným textom na centrálnej úrovni nie je.

Slovinsko už v roku 2002, v dokumente **The Law on Research and Development 2002 (OG 96/2002)** uvádza, že výsledky výskumu musia byť sprístupnené verejnosti. Zákon reguluje činnosti financované zo štátneho rozpočtu a iných zdrojov, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov sociálneho a hospodárskeho rozvoja Slovinska¹¹.

- **Strategické smerovanie, súčasný stav.** Sú krajiny, kde je politika vnímaná komplexne na národnej úrovni alebo

⁷ http://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/openaccess/npr_report.pdf

⁸ [http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Czech%20Republic_OGP_IRM_Public_Comment_\(Eng\).pdf](http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Czech%20Republic_OGP_IRM_Public_Comment_(Eng).pdf),

⁹ <http://kluwercopyrightblog.com/2013/01/30/open-access-by-law-proposal-for-a-new-regulation-in-poland/>

¹⁰ <http://www.euraxess.sk/en/main/services-practical-information/research-in-slovakia/legislative-framework-of-research-and-development-in-slovakia>

¹¹ <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/library/law-research-and-development>

je jasne deklarovaný len postoj jednotlivých inštitúcií. Komplexná stratégia otvoreného prístupu k informáciám bola zatiaľ prijatá len v krajine mimo V4 a tou je Slovinsko. V iných krajinách sú to skôr stratégie budovania nástrojov na mapovanie jednotlivých typov informácií alebo celkové stratégie v oblasti vedy a výskumu a prístupu k vedeckým poznatkom v akejkolvek forme.

Česká republika – napriek tomu, že prijala strategický materiál k národnej politike výskumu, vývoja a inovácií, ani raz nie sú tu deklarované podmienky OA v „**The National Research, Development and Innovation Policy of the Czech Republic in 2009 – 2015**“, jednotlivé inštitúcie prijali zásady OA samostatne:

- Akadémia vied Českej republiky
- Masarykova univerzita
- Asociácia knižníc vysokých škôl ČR
- Česká vedecká nadácia
- MAGNANIMITAS¹²

V **Strategic Plan 2013 – 2015**, ktorý sa uvádza v odpočte pre Európsku komisiu dopĺňa znenie, že kľúčovou aktivitou č. 1 vo vedeckej komunikácii v Českej republike je OA a v tejto súvislosti poukazuje na celú zmenu v odbornej komunikácii¹³.

Maďarsko – aké budú v blízkej budúcnosti podmienky pre OA v Maďarsku bolo deklarované v **National Research, Development and Innovation Strategy (2013 – 2020)**. Povolenie ukladania do úložísk s rešpektovaním embarga vydavateľov je v platnosti už od roku 2013, kedy si Maďarsko stanovilo OA politiku ako strategický prostriedok. Na dosiahnutie cieľov stratégie prijatej v oblasti vedy a výskumu v rokoch 2013 – 2015, ktorá sa vzťahuje k výskumnej sieti (15 centier a inštitúcií a približne 3 000 výskumníkov). Maďarsko je členom pracovnej skupiny **Science Europe OW** zaoberajúcou sa otvoreným prístupom k vedeckým publikáciami. Zaujímavá v tejto súvislosti je informácia týkajúca sa národného agregátora – je ním portál, ktorý má 21 členov z vysokých škôl a ďalších centier výskumu, obsahuje publikácie a meta-dáta citácií, rovnako ako nástroje pre záznam, monitorovanie a sledovanie stavu OA každej publikácie.

Poľsko – získavanie bodov navyše v prípade, že publikovanie časopisov bude v režime OA on-line, Poľsko deklarovalo v roku 2012 v dokumente **Implementation and promotion of OA to scientific and educational content (2012)**. Na národnej úrovni je financovaný projekt **Science and Technology Information System (SYNAT)**¹⁴, ktorý zahŕňa viac ako 12 špičkových poľských výskumných inštitúcií, financuje tiež spoločnú bránu pre distribuované vedecké informačné zdroje **Infona**¹⁵, otvorené úložisko pre vedecké publikácie a dáta získané vo vedeckom procese. **Plan the implementation of OA to scientific content** je plán dohody s viac ako 200 časopismi poskytovať full-textové OA články (237 OA časopisov, ktoré sú uvedené v Directory of Open Access Journals). Vyjednávania licenčných dohôd s hlavnými medzinárodnými vydavateľmi (Elsevier, Springer, Wiley), ktoré by umožňovali poľským autorom ponechať autorské práva a licencie k ich publikáciám s licenciou OA, prostredníctvom platformy Infona. Diskusia a konferencia k tejto problematike bola usporiadaná na konci roku 2014. Jej výsledky sú publikované v správe **Open Science in Poland 2014: a Diagnosis**¹⁶, ktorej zámerom bolo predložiť ucelený prehľad súčasného stavu otvorenosti v poľskej vede. V 1. kapitole, autori prezentujú inštitucionálny kontext otvorená veda v Poľsku, v 2. kapitole analyzujú vybrané právne aspekty, v 3. kapitole je prezentovaná súčasná e-infraštruktúra Open Access, 4. kapitola sumarizuje výsledky prieskumu poľských vedeckých časopisov vykonávaných pre účely tejto správy, zatiaľ čo 5. kapitola sa venuje prieskumu zahrňajúcemu poľských vedcov, 6. kapitola sa zaoberá formami otvorená veda v iných súvislostiach ako sú otvorený prístup a otvorené dáta. **PSNC** (inštitucionálny repozitár) koordinuje národný výskumný systém pre ukladanie dát **Pionier Consortium**¹⁷. Prostredníctvom siete národného výskumu a **Pionier 21 Metropolitan Area Networks**, poskytuje archiváciu dát ako bezplatnú službu pre poľských vedcov a inštitúcie. Sieť Pionier pochádza z projektu **Platon-Science Services Platform**, ktorá je zameraná na rozvoj národných infraštruktúr informačných a komunikačných technológií pre vedu. Poľskí vedci majú k dispozícii platformu poľských digitálnych knižníc (84 členov top poskytovateľov digitálneho obsahu projektu Europeana, Európska knižnica kultúrneho dedičstva). **Ministerstvo pre vedu a vysoké školstvo** pripravuje veľkú špičkovú dátovú infraštruktúru pre dolovanie dát, poskytuje aktuálne informácie o výskumných výstupoch poľských vedcov, podporuje OA, zámerom je aj výstavba úložiska pre autoarchiváciu publikácií.

Slovensko – v roku 2007 bol schválený dlhodobý plán **Strategy documents na roky 2007 – 2010** a následne na roky **2011 – 2015 Long-term objective of the State Science and Technology Policy up to 2015**¹⁸. Boli to základné koncepčné dokumenty rozvoja systému slovenskej vedy a výskumu, ale OA nie je v nich priamo riešená na národnej úrovni. V rámci **Directory of OA scholarly resources**¹⁹ je Slovensko zapojené do **Unesco's Project ROAD**, kde výsledky slovenského výskumu boli identifikované a katalogizované v systéme ISSN formou e-časopisov, akademických repozitárov článkov a konferenčných zborníkov. CVTI SR buduje bibliografickú databázu elektronických informačných zdrojov slovenskej proveniencie, **SciDAP**, ktorá bude využívaná ako nástroj na ich evidenciu a analytické spracovávanie periodík slovenskej proveniencie a mapovanie periodík vydávaných formou OA. Cieľom projektu **DASPER** budovaného v CVTI SR je stanoviť kritéria pre posudzovanie kvality OA časopisov, manažuje ho **Centrálny register publikačnej činnosti** – verejne prístupná bibliografická databáza na zhromažďovanie dôkazov o všetkých publikačných aktivitách 33 slovenských vysokých škôl a univerzít. Údaje sa používajú pre výpočet ročných štátnych dotácií pre verejné vysoké školy, prístup k plným textom na centrálnej úrovni však

¹² <http://goo.gl/gkcIgj>

¹³ http://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/openaccess/npr_report.pdf

¹⁴ (<http://www.synat.pl/>)

¹⁵ <https://www.infona.pl/>

¹⁶ <http://pon.edu.pl/index.php/nasze-publicacje?pubid=16>

¹⁷ <http://www.pionier.net.pl/online/en/>

¹⁸ <https://www.minedu.sk/long-term-plan-of-the-state-science-and-technology-policy-by-the-year-2015/>

¹⁹ <http://road.issn.org/>

nie je. Platený prístup do renomovaných zahraničných elektronických informačných zdrojov pre 21 slovenských verejných vysokých škôl a 4 vedecké knižnice od roku 2008 zabezpečuje národný projekt **NISPEZ** – Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku a jeho pokračovania **NISPEZ II** a **NISPEZ III**²⁰.

Slovinsko – v roku 2015 bola v Slovinsku prijatá Národná stratégia otvoreného prístupu k vedeckým publikáciám **National strategy of open access to scientific publications and research data in Slovenia 2015 – 2020**²¹, kde je stanovené, že k publikovaným údajom, ktoré sa vzťahujú k výsledkom z výskumu financovaného z verejných zdrojov v Slovinsku v rokoch 2015 – 2020 každý príjemca musí zabezpečiť otvorený prístup, a to ku všetkým recenzovaných vedeckým publikáciám. Pred jeho oficiálnym spustením bude spustený pilotný program pre zabezpečenie otvoreného prístupu k vedeckým dátam.

Dôležité je v tejto súvislosti spomenúť **IZUM**, čo je regionálne centrum pre knižnicu informačných systémov, ktoré rozvíja a prevádzkuje virtuálna knižnica Slovinska, **the Co-operative Online Bibliographic System and Services (COBISS/OPAC)**²², IZUM je taktiež jadro knižničných informačných služieb v Slovinsku a ponúka prístup none-stop do zahraničných vedeckých publikačných zdrojov registrovaným používateľom z viac ako 400 slovinských knižníc. Rovnako je zodpovedné za rozvoj (**SICRIS**)²³.

Štyri Slovinské univerzity zaviedli pilotné inštitucionálne OA repozitáre, ktoré však nie sú certifikované pre dlhodobé uchovávanie.

Akčné plány alebo ich vyhodnotenia – priamo alebo ako súčasť iných materiálov sú podkladom pre možnosti analýzy hodnotenia momentálneho stavu danej krajiny, resp. hľadá sa tu zhoda medzi národnými prioritami a najnovším vývojom otvoreného prístupu k informáciám na národnej úrovni. Dôležité je v tejto súvislosti spomenúť pripojenie jednotlivých krajín k iniciatíve pre otvorené vládnutie – iniciatíva **Partnerstvo pre otvorené vládnutie Open Government Partnership (OGP)** je medzinárodnou iniciatívou vlád. Medzi osem zakladajúcich členov iniciatívy patria Spojené štáty americké, Brazília, Filipíny, Indonézia, Južná Afrika, Mexiko, Nórsko a Veľká Británia. Slovenská republika sa k tejto iniciatíve prihlásila v septembri 2011 a spolu s ňou sa pridali aj ďalšie krajiny, ktorých počet k septembru 2015 dosahuje 66 členov. Zámerom iniciatívy je zlepšovanie vládnutia a spravovania vecí verejných cez zvyšovanie transparentnosti, efektivity a zodpovednosti, ako aj vytváraním inštitúcií, ktoré občanom umožnia participovať na vládnutí²⁴.

Česká republika rovnako ako Slovensko sa k OGP prihlásila v septembri 2011. Druhý v poradí bol **Akčný plán Českej republiky Partnerstvo pre otvorené vládnutie pre roky 2014 až 2016**, tu treba poukázať na časť II./2., ktorá sa týka zefektívnenia voľného prístupu k informáciám a časť II./3. zlepšenia prístupu k dátam a informáciám²⁵.

Dôležitý je aj materiál národná politika výskumu, vývoja a inovácií spomenutý v súvislosti s plánovanou novou metodikou hodnotenia vedy: **Usnesení k jednotlivým bodům programu 291. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace dne 28. února 2014**²⁶ citujem „*Hodnocení výzkumných organizací se bude v roce 2015 a 2016 provádět podle upravené Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů.*“ Metodika bola pôvodne platná na roky 2013 až 2015, teraz bola jej platnosť predĺžená až do roku 2016.

Uznesenie vlády **A1) Příprava návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2015 s výhledem na léta 2016 a 2017**²⁷. – má konkrétne bod, ktorý sa týka OA, a to je bod **A8) Otevřený přístup (Open Access) k publikovaným výsledkům výzkumu financovaného z veřejných zdrojů v ČR.**

Tretí akčný plán **101/16 Akční plán ČR Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2016 až 2018** a týka sa ďalšieho zotrvania ČR v iniciatíve a v tejto súvislosti je zaujímavá jedna z troch tematických skupín – sprístupnenie dát a informácií a vytváranie bezpečných komunit²⁸.

Maďarsko sa oficiálne prihlásilo k iniciatíve o otvorenom vládnutí v júli 2012²⁹. Všetky súvisiace iniciatívy boli zhodnotené v materiáli **Hodnotiaca správa Národného akčného plánu za roky 2013 – 2014**³⁰. Najnovšia informácia v rámci iniciatív OGP je o prijatí druhého akčného plánu **Action Plan on Hungary's commitments for the years 2015 – 2017 made under the Open Government Partnership initiative**³¹.

Poľsko k tejto téme vydalo **RIO Country Report Poland 2014**, správu, ktorá poskytuje analýzu systému výskumu a inovácií v Poľsku za rok 2014, vrátane príslušných politík a financovania s osobitným zameraním na témy dôležité pre dve politiky EÚ: Európskeho výskumného priestoru a Únie inovácií³². Správa bola pripravená v súlade so súborom smerníc pre zber a analýzu najrôznejších materiálov, vrátane politických dokumentov, štatistík, hodnotiacich správ, webových stránok atď. V správe sa uvádzajú štruktúrne výzvy poľského výskumného a inovačného systému a hodnotí sa zhoda medzi národnými prioritami a výzvami s dôrazom na najnovší vývoj politiky, ich dynamiku a vplyv na celkovú situáciu v národnom kontexte.

²⁰ http://www.cvtisr.sk/en/projects/nispez-ii.html?page_id=5151

²¹ http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/Znanost/doc/Zakonodaja/Strategije/National_strategy_for_open_access.pdf

²² <http://www.cobiss.si/scripts/cobiss?ukaz=getid&lan=en>

²³ <http://sicris.izum.si/default.aspx?lang=eng>

²⁴ <http://www.opengovpartnership.org/>

²⁵ <http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/AP%20OGP%202014-2016%20Czech%20republic.pdf>

²⁶ https://publikace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/1003370/Postprint_1003370.pdf?sequence=3

²⁷ <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=708836>

²⁸ <http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/101-16-akcni-plan-cr-partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-na-obdobi-let-2016-az-2018-t-10-5-2016.aspx>

²⁹ <http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/HU%20IRM%20Progress%20Report%202015%20EN%20for%20public%20cmment.pdf>

³⁰ [http://www.kormany.hu/download/e/34/20000/OGP%20National%20Action%20Plan%20Self-evaluation%20\(Hungary\).pdf](http://www.kormany.hu/download/e/34/20000/OGP%20National%20Action%20Plan%20Self-evaluation%20(Hungary).pdf)

³¹ <http://goo.gl/d9gtY7>

³² <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/library/rio-country-report-poland-2014>

Slovensko sa k iniciatíve pre otvorené vládnutie prihlásilo v septembri 2011, **Akčný plán 2012 – 2013** bol zameraný na prvé obdobie iniciatívy OGP – zavedenie a spustenie portálu otvorených dát v SR³³. Dňa 11. februára 2015 vláda Slovenskej republiky schválila **Open Government Partnership (OGP) akčný plán 2015**³⁴. Jeho súčasťou je otvorený prístup k výsledkom vedy a výskumu – OA, otvorené politiky vzdelávania a otvorené iniciatívy spravodlivosti. Momentálne prebieha tvorba **Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie na roky 2016 – 2019**.

Slovinsko – the Research Infrastructures Development Plan 2011 – 2020 obsahuje kapitolu o digitálnych zdrojoch: úložiská publikácií a dátových archívov budú vykonávané v OpenAIRE a vhodným spôsobom prepojené so slovinským systémom CRIS – **SICRIS. Národná stratégia otvoreného prístupu k vedeckým publikáciám a údajom z výskumu v Slovinsku 2015 – 2020** stanovuje, že každý príjemca musí zabezpečiť otvorený prístup k všetkým recenzovaným vedeckým publikáciám, ktoré sa vzťahujú k výsledkom z výskumu financovaného v rámci krajiny. Pred prijatím definitívneho rozhodnutia o prístupe k výskumným dátam bude spustený Národný pilotný program **Otvorený prístup k údajom z výskumu**.

Orgán poverený správou povinného výtlačku v Slovinsku pre konzerváciu a uchovanie slovinského písomného kultúrneho dedičstva, slovinská národná bibliografia, začala v roku 2002 budovať **Consortium of Slovenian Electronic Collections (COSEC)**³⁵.

Je na mieste tu spomenúť, že v súčasnosti je 28 krajín oprávnených na účasť v OGP, ale krajiny, ktoré sa zatiaľ nepripojili sú Poľsko a Slovinsko³⁶.

- **Kritérium weby samostatné alebo informácie na blogoch OpenAire** poskytuje prehľad, ako sa daná krajina vysporiadala s poskytovaním informácií týkajúcich sa otvoreného prístupu na centrálnej úrovni t. j. aká je informovanosť v danej krajine v tejto oblasti na národnej resp. medzinárodnej úrovni.

Česká republika³⁷, všeobecné informácie o OA.

Maďarsko³⁸, podrobne rozpracované všeobecné informácie vzťahujúce sa k Budapeštianskej iniciatíve.

Poľsko³⁹, oficiálny blog Poľska v rámci OpenAire.

Slovensko⁴⁰, oficiálny blog Slovenska v rámci OpenAire. Čiastočné informácie CVTI SR, jednotlivé univerzity a **knižničný portál InfoLIB**.

Slovinsko⁴¹, oficiálny web, kde možno nájsť komplexné informácie k Open Access politike Slovinska. Oficiálny blog Slovinska v rámci OpenAire⁴². Informácia o oficiálnom webe Slovinska v EIFL sieti⁴³.

- **Aktuálne informácie získané z prezentovania danej krajiny na seminári Working Together to Promote Open Access Policy Alignment in Europe**, ktorý prebiehal v Budapešti, 29. až 30. októbra v roku 2015⁴⁴ sú len doplnkovou informáciou ako daná krajina pripravila odpočet v rámci projektu PASTEUR40A (Open Access Policy Alignment Strategies for European Union Research), ale zároveň vysiela informáciu, ako je to s komplexným riešením implementácie OA na národnej úrovni. PASTEUR40A je projekt, ktorého cieľom je podpora odporúčania Európskej komisie členským štátom z júla 2012, ďalej je to rozvíjanie a riešenie politiky s cieľom zabezpečiť otvorený prístup k všetkým výstupom z výskumu financovaných z verejných zdrojov, pomoc pri rozvoji a/alebo posilňovaní otvorených stratégií a politik prístupu na národnej úrovni a uľahčuje ich koordináciu medzi všetkými členskými štátmi, vybudovaním siete odborných centier v členských štátoch, ktoré budú rozvíjať koordinovaný a rozsiahly program činností na podporu tvorby politik na národnej úrovni pod vedením partnerov projektu⁴⁵.

Česká republika – na seminári boli dve samostatné prezentácie Open Access v Českej akadémii vied⁴⁶. Open Access na Brněnskému učení technickém⁴⁷.

Maďarsko – prezentovalo stav Open Access v Maďarskej akadémii vied⁴⁸.

Poľsko – na seminári výsledky procesu v ich krajine OA neprezentovalo.

Slovensko – prezentácia našej krajiny bola zameraná na aktivity CVTI SR v oblasti podpory vedy a výskumu na Slovensku⁴⁹.

³³ <http://www.minv.sk/?ros>

³⁴ http://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/otvorene_vladnutie/akcne_plany/2015/OGP-2015_akcny-plan.pdf

³⁵ <http://old.nuk.uni-lj.si/cosec/open-access.asp>

³⁶ <http://www.opengovpartnership.org/blog/open-government-partnership/2014/11/27/2014-ogp-eligibility-criteria#sthash.6Y8SShuT.dpuf>

³⁷ <http://www.openaccess.cz/en/openaccess/>

³⁸ <http://www.budapestopenaccessinitiative.org/help>

³⁹ <https://blogs.openaire.eu/?p=475>, <https://blogs.openaire.eu/?p=813>

⁴⁰ <https://blogs.openaire.eu/?p=206>

⁴¹ <http://www.openaccess.si/open-access-in-slovenia/>

⁴² <https://blogs.openaire.eu/?tag=slovenia>

⁴³ <http://eifl.net/resources/openaccesssi-slovenian-national-open-access-web-site>

⁴⁴ <http://openaccess.mtak.hu/index.php/en/events/1-pasteur40a-ismeretterjesztes>

⁴⁵ <http://www.pasteur40a.eu/>

⁴⁶ http://openaccess.mtak.hu/presentations-30/OA_2015_Budapest.pdf

⁴⁷ http://openaccess.mtak.hu/presentations-30/OA_BUT_2015.pdf

⁴⁸ http://openaccess.mtak.hu/presentations-29/OA_in_Slovenia-Budapest-29102015.pdf

Slovensko – prezentácia bola zameraná na informáciu o nominácii národného referenčného bodu v roku 2013 Slovensku (požiadavka na odporúčanie Komisie zo 17. 7. 2012 o prístupe a uchovávaní vedeckých informácií) a odpočet všetkých aktivít, ktoré v tejto súvislosti boli v oblasti OA realizované ako sú: vymenovanie pracovnej skupiny (zložené z rôznych zainteresovaných strán) v roku 2014, prvý návrh stratégie v máji 2015, verejná konzultácia (Správa o verejnej konzultácii), konzultácie so všetkými ministerstvami, prijatie stratégie v politike OA na národnej úrovni v septembri 2015.

Záver

V Českej republike v Brne, nakladateľstve VUTIUM, mala byť koncom roka 2015 vydaná kniha „**Otvorený prístup k vedeckým informáciám: súčasný stav v Českej republike a vo svete**“ (editori: Petra Dědičová, Pavla Rygelová, Jiří Marek, Jan Skůpa). Kniha má 19 autorov. Predslov napísal Peter Suber z Harvardskej univerzity v Cambridge (USA). Kniha je už k dispozícii, aj keď s oneskorením (máj 2016) a určite je zaujímavé konfrontovať získané informácie aj v tejto súvislosti. Jednak, publikácia prináša celkový pohľad na problematiku Otvoreného prístupu, ako aj jeho aktuálne riešenia v Českej republike a v okolitých krajinách.

Kniha je dielom autorského kolektívu, zloženého s akademických a vedeckých pracovníkov, knihovníkov, informačných pracovníkov a vysokoškolských pedagógov pôsobiacich v Českej republike. Zároveň väčšina členov autorského kolektívu veľmi aktívne spolupracuje a zasahuje do procesov naplňovania a praktického presadzovania myšlienok otvoreného prístupu v českom vedecko-informačnom prostredí⁵⁰.

Názory odborníkov z oblasti OA v jednotlivých krajinách možno nájsť formou rozhovorov, zverejnených odborných článkov, prezentácií. Hore uvedená publikácia však poskytuje komplexne spracovaný materiál od viacerých autorov a je veľmi dobrou studnicou informácií od tých, ktorí majú záujem politiku OA sledovať od jej vzniku a postupne ju presadzovať. Ten, kto chce vniknúť do tajov OA a rozdrobiť na drobné všetky informácie, ktoré sa v súvislosti OA na neho momentálne valia, doporučujem po nej siahnuť...

Použité zdroje

- EUROPEAN COMMISSION. (2013). European legislation on reuse of public sector information. *Digital Agenda for Europe*. 17 July 2013. [cit.2016-06-07] Dostupné na: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/european-legislation-reuse-public-sector-information>
- Budapest Open Access Initiative. (2002). [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.budapestopenaccessinitiative.org>
- COUNCIL OF EUROPEAN UNION. (2016). The transition towards an Open Science system. Council conclusions (adopted on 27/05/2016) 27 May 2016. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9526-2016-INIT/en/pdf>
- RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE. (2013). Usnesení k jednotlivým bodům programu 291. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace dne 28. února 2014. A8) Otvřený přístup (Open Access) k publikovaným výsledkům výzkumu financovaného z veřejných zdrojů v ČR. Příloha 291 / A8. vyzkum.cz. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=708836>
- HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY. (2016). 101/16 Akční plán ČR Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2016 až 2018; T: 10.5.2016. [cit. 2016-06-07] Dostupné na: <http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/101-16-akcni-plan-cr-partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-na-obdobi-let-2016-az-2018-t-10-5-2016.aspx>
- DOAJ. (2016). *Directory of Open Access Journals*. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <https://doaj.org/>
- Otvřený přístup (open access). *Open Access v ČR*. (2016). [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.openaccess.cz/cs/openaccess/>
- ENSERINK, Martin. (2016). E.U. urged to free all scientific papers by 2020: News. 14 April 2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.sciencemag.org/news/2016/04/eu-urged-free-all-scientific-papers-2020>
- TARAZONA RUA, Maria Monica, SPICHTINGER, Daniel, RAMJOUE, Celina a DECHAMP, Jean-Francois. (2015). Access to and Preservation of Scientific Information in Europe. Report on the implementation of Commission Recommendation C(2012) 4890 final. [online] Luxembourg: Publications Office of the European Union. 2015. [cit.2016-06-07]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/european-legislation-reuse-public-sector-information>
- OpenDOAR. (2016). *Directory of Open Access Repositories – Open DOAR*. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.open-doar.org/>
- TARGOSZ, Tomasz. (2013). Open access by law – proposal for a new regulation in Poland. 13 Januar 2013 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://kluwercopyrightblog.com/2013/01/30/open-access-by-law-proposal-for-a-new-regulation-in-poland/>
- National strategy of open access to Scientific publications and research data in slovenia 2015-2020. 3 September 2015 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/znanost/doc/zakonodaja/strategije/national_strategy_for_open_access.pdf
- Open Government Partnership Independent Reporting mechanism Progress Report 2013-2014: Hungary. [2015]. Budapest Institute. [2015]. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/HU%20IRM%20Progress%20Report%202015%20EN%20for%20public%20comment.pdf>

⁴⁹ http://openaccess.mtak.hu/presentations-29/OA_in_Slovakia_L_Bilsky.pdf

⁵⁰ <http://www.alescenek.cz/detail-zbozi/sociologicka-literatura-8:1:1/otevreny-pristup-k-vedeckym-informacim-sucasny-stav-v-ceske-republike-a-ve-svete-104780.html>

- Legislative framework of research and development in Slovakia. c2016 [cit. 2015-06-07]. Dostupné na: <http://www.euraxess.sk/en/main/services-practical-information/research-in-slovakia/legislative-framework-of-research-and-development-in-slovakia>
- EUROPEAN COMMISSION. (2002). Research and Innovation. Law on Research and Development. Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti. Slovenia. 2002. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/library/law-research-and-development>
- National Research, Development and Innovation Policy of the Czech Republic 2009–2015. [online]. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://goo.gl/gkcIgj>
- SYNAT. (2016). System nauky i techniky. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.synat.pl/>
- INFONA. (2016). [online]. Portal komunikacji naukowej. [online]. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.infona.pl/>
- PIONIER. (2016). [online]. PIONIER Consortium research and Projects. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.pionier.net.pl/online/en/>
- Long-term plan of the state science and technology policy by the year 2015. (2015). Ministry of Education, Science, research and sport of the Slovak Republic. 2015. [cit. 2015-06-07]. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/long-term-plan-of-the-state-science-and-technology-policy-by-the-year-2015/>
- ROAD. (2016). [online]. Directory of Open Access Scholarly Resources. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://road.issn.org/>
- CVTI SR. (2016). NISPEZ. Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: http://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka_kniznica/projekty/nispez.html?page_id=291
- COBISS. (2016). [online]. Virtual Library od Slovenia. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.cobiss.si/scripts/cobiss?ukaz=getid&lani=en>
- SICRIS. (2016). [online]. Slovenian Current Research Information System. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://sicris.izum.si/default.aspx?lang=eng>
- Open Government Partnership. (2016). What is the Open Government Partnership? c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.opengovpartnership.org/>
- Action Plan of the Czech republic Open Government Partnership for the year 2014–2016. (2014). Minister for Human, Rights, Equal Opportunities and Legislation. Prague, October 2014. [cit. 2015-06-07]. Dostupné na: <http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/AP%20OGP%202014-2016%20Czech%20republic.pdf>
- FABIAN, Ondřej. [2013]. Open Access in the Czech Republic: an Overview. Czech Republic, Tomas Bata University Zlín. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: https://publikace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/1003370/Postprint_1003370.pdf?sequence=3
- ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. (2014). Usnesení k jednotlivým bodům programu 291. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace dne 28. února 2014. Sekce místo předsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=708836>
- Open Government Partnership National Action Plan 2013-2014. Self Evaluation Report. [online]. [http://www.kormany.hu/download/e/34/20000/OGP%20National%20Action%20Plan%20Self-evaluation%20\(Hungary\).pdf](http://www.kormany.hu/download/e/34/20000/OGP%20National%20Action%20Plan%20Self-evaluation%20(Hungary).pdf)
- EUROPEAN COMMISSION. (2014). EUROPEAN COMMISSION. (2002). Research and Innovation. RIO Country Report Poland 2014. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/library/rio-country-report-poland-2014>
- MV SR. (2016). Finálny návrh Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie na roky 2016 - 2019 zverejnený. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.minv.sk/?ros>
- COSEC. (2016). Consortium od slovenian electronic collections. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://old.nuk.uni-lj.si/cosec/open-access.asp>
- OPEN GOVERNMENT PARTNERSHIP. (2014). 2014 OGP Eligibility Criteria. Blog. 27 November 2014 [cit. 2015-06-07]. Dostupné na: <http://www.opengovpartnership.org/blog/open-government-partnership/2014/11/27/2014-ogp-eligibility-criteria>
- OpenAIRE. (2016). [online]. Open Science in Poland. A Diagnosis. OpenAIRE blog. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <https://blogs.openaire.eu/?p=475>
- OpenAIRE. (2016). [online]. Open Access and Research institution in Poland. OpenAIRE blog. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <https://blogs.openaire.eu/?p=813>
- OpenAIRE. (2016). [online]. Open Access Policy conference in Slovakia. OpenAIRE blog. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <https://blogs.openaire.eu/?p=206>
- OPENACCESS Slovenia. (2016). Open Access in Slovenia. National Open Access Web site [online]. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.openaccess.si/open-access-in-slovenia/>
- OpenAIRE. (2016). [online]. Slovenia. OpenAIRE blog. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <https://blogs.openaire.eu/?tag=slovenia>
- EIFL. (2016). [online]. OPENACCESS.SI. SLOVENIAN NATIONAL OPEN ACCESS WEB SITE [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://eifl.net/resources/openaccesssi-slovenian-national-open-access-web-site>
- PASTEUROA4. (2015). [online]. Working Together to Promote Open Access Policy Alignment in Europe. Library and Information Centre, Hungarian Academy of Sciences. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://openaccess.mtak.hu/index.php/en/events/1-pasteur40a-ismertettes>
- PASTEUROA4. (2016). [online]. Open Access Policy Alignment Strategies for European Union Research. c2016 [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: <http://www.pasteur40a.eu/>

- LHOTÁK, Martin. (2015). Open Access in the Czech Academy of Sciences. Working Together to Promote Open Access Policy Alignment in Europe. Library and Information Centre, Hungarian Academy of Sciences. 30. October, 2015. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: http://openaccess.mtak.hu/presentations-30/OA_2015_Budapest.pdf
- SKUPA, Jan. (2015). Open Access on BUT. Working Together to Promote Open Access Policy Alignment in Europe. Library and Information Centre, Hungarian Academy of Sciences. 30. October, 2015. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: http://openaccess.mtak.hu/presentations-30/OA_BUT_2015.pdf
- KRAJCAR, Urban. (2015). Open Access to scientific publications and research data in Slovenia. Working Together to Promote Open Access Policy Alignment in Europe. Library and Information Centre, Hungarian Academy of Sciences. 30. October, 2015. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: http://openaccess.mtak.hu/presentations-29/OA_in_Slovenia-Budapest-2910_2015.pdf
- BILSKÝ, Ľubomír. (2015). OpenAccess related activities in Slovakia. Working Together to Promote Open Access Policy Alignment in Europe. Library and Information Centre, Hungarian Academy of Sciences. 30. October, 2015. [cit. 2016-06-07]. Dostupné na: http://openaccess.mtak.hu/presentations-29/OA_in_Slovakia_L_Bilsky.pdf
- DĚDIČOVÁ, Petra, RYGELOVÁ, Pavla, MAREK, Jiří, SKUPA, Jan (eds.). (2016). Otevřený přístup k vědeckým informacím: současný stav České republiky a ve světě. Brno: VUTIUM, 2016. 265 s. ISBN 978-80-214-5282-4.
- Action Plan on Hungary's commitments for the years 2015-2017 made under the Open Government Partnership initiative. Government Decision 1460/2015 (VII/8). [cit. 2016-06-22]. Dostupné na: <http://goo.gl/d9gtY7>

PhDr. Mária Žitňanská

maria.zitnanska@cvtisr.sk

(Centrum vedecko-technických informácií SR)